

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocații Gligor Vadim și Buliga Ion în numele inculpatului Bușovschii Roman, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Fălești din 13 martie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 aprilie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Bușovschii Roman Oleg, născut la 04 august 1985, originar și domiciliat în or. Fălești str. Ștefan Neaga 24/2.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 04.07.2012-13.03.2014
2. instanța de apel: 09.04.2014-15.04.2015
3. instanța de recurs: 01.02.2016-24.02.2016

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Fălești din 13 martie 2014, Bușovschii Roman Oleg, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a exercita activitate de antreprenor pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Trofimciuc S., a fost admisă în principiu urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța în procedură civilă.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Bușovschii R. în luna februarie 2011, aflându-se în or. Fălești, urmărind scopul de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, fără scop de a le restitui costul lor, intenționat, prin abuz de încredere și înșelăciune, a dobândit ilegal de la Trofimciuc S. domiciliată în or. Fălești, str. Nistrului 6, cantitatea de 9.000 kg de zahăr, la prețul unui kg de zahăr de 14.80 lei, sub pretextul de a-l comercializa și de a-i restitui din banii acumulați și o parte din împrumutul bănesc avut către ultima, conform recipisei scrise personal din 14 octombrie 2009, cauzând astfel părții vătămate menționate prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 133.200 lei.

Tot el, în lunile iunie-iulie 2010, aflându-se în s. Sărata Nouă com. Sărata Veche, r-nul Fălești, urmărind același scop cupidant, de dobândire ilicită a bunurilor altei

persoane, intenționat, prin abuz de încredere și înșelăciune, sub pretextul că, dispune de cunoștințe în administrația Spitalului r-nul Fălești și o poate ajuta pe Mahu V., care este fiica lui Mahu L., de a o angaja în calitate de soră medicală în instituția medicală menționată, a dobândit ilegal de la ultima, bani în sumă totală de 500 dolari SUA, echivalentul sumei de 6.450 lei, pricinuindu-i astfel părții vătămate prejudiciu material în suma indicată.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Bușovschi R. a fost calificată *de drept* în baza art. 190 alin. (5) Cod penal și anume – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită în proporții deosebit de mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Gligor Vadim în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bușovschi R. să fie achitat de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată pronunțând sentința de condamnare a încălcat prevederile art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, adică hotărârea nu cuprinde descrierea faptei criminale, considerente ca fiind dovedită cu indicarea formei, motivelor, modalității clară și corectă de săvârșire a faptelor infracționale și metodele de operare și realizare a laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal;

- instanța de judecată nereținând cuantumul prejudiciului cauzat, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordine civilă, or infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal este patrimonială, iar în dependență de suma prejudiciului cauzat necesită să fie încadrate acțiunile făptuitorului;

- referitor la epizodul cu partea vătămată Mahu L., în acțiunile inculpatului se regăsesc semnele infracțiunii prevăzute de art. 326 Cod penal, astfel nici instanța de judecată nici organul de urmărire penală nu au analizat această versiune.

3.2. Avocatul Buliga I. în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Bușovschi R. să fie achitat de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat că:

- la data de 13 septembrie 2011 de la partea vătămată Trofimciuc S. a fost ridicat un CD de culoare verde cu inscripția KAKTUZ, însă ce se conține pe acest disc și care a fost scopul ridicării, nu este reflectat în materialele dosarului, întru-cât nici nu a fost examinat, cu anexarea stenogramei, nici nu a fost anexat prin ordonanța respectivă la materiale, deși instanța face referire directă la această probă în sentință;

- inculpatul a fost recunoscut în calitate de bănuț la data de 18 octombrie 2011, iar ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă la 17 ianuarie 2012, efectiv inculpatul a fost pus sub învinuire și ordonanța i s-a adus la cunoștință la 19 ianuarie 2012 astfel încălcându-se prevederile art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, au fost respinse apelurile declarate ca nefondate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut, că soluția primei instanțe privind constatarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate se bazează pe declarațiile părților vătămate, martorilor, precum și probelor administrate, și cercetate în cadrul ședinței de judecată și anume: procesul-verbal de ridicare din 13 septembrie 2011 (f.d. 55 vol. 1); contractul de comodat nr. 1 (f.d. 56 vol. 1); procesul verbal de ridicare din 21 ianuarie 2012 (f.d. 104 vol. 1); facturi fiscale (f.d. 61-65, 106-114 vol. 1); procesul verbal de ridicare a CD din 21 ianuarie 2012 (f.d. 96 vol. 1); stenograma CD-ului (f.d. 97 vol. 1); ordonanța de recunoaștere și atașare a stenogramelor ca mijloace de probă (f.d. 102 vol. 1); certificat nr. 147 din 29 februarie 2012 (f.d. 6 vol. 2); procesul-verbal de ridicare din 06 martie 2012 (f.d. 22-23 vol. 2); ordonanța din 06 martie 2012 (f.d. 24 vol. 2); certificatul nr. 05/904 din 14 martie 2012 (f.d. 26 vol. 2); certificatul nr. 171 din 13 martie 2012 (f.d. 28 vol. 2); copia certificatului de înregistrare a ÎI "Bușovscaia Liudmila" (f.d. 78 vol. 2).

Astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a pus la baza sentinței de condamnare probele administrate și cercetate în ședințele de judecată, a stabilit starea de fapt și just a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului se încadrează în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Cu referire la motivele invocate în apel de către avocatul Gligor V., instanța de apel a menționat că, ordonanța de punere sub învinuire din 27 iunie 2012, precum și ordonanța de concretizare a învinuirii din 03 decembrie 2013, prin care a fost concretizat anul comiterii infracțiunii sunt întocmite în conformitate cu legislația în vigoare, fiind suficient motivate sub aspectul informării cu privire la învinuirea înaintată.

Totodată, instanța de apel a statuat, că nu poate fi reținut ca agravare a situației inculpatului, nici argumentul privind admiterea acțiunii civile în principiu, infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal, fiind una patrimonială, iar independența de suma prejudiciului cauzat necesită a fi încadrate acțiunile inculpatului, deoarece prima instanță a reținut suma prejudiciului la momentul consumării infracțiunii, astfel acțiunile inculpatului au fost încadrate corect.

La fel, a fost reținut neîntemeiat și argumentul invocat, cu referire la CD-ul cu inscripția KAKTUZ, nu a fost examinat cu anexarea stenogramei, instanța de apel a menționat că, CD-ul dat a fost ridicat de la Trofimciuc S. prin ordonanță și respectiv procesul-verbal de ridicare, ambele din 13 septembrie 2011 (f.d. 54, 55 vol. 1), totodată la filele dosarului 97-101 vol. 1 a fost anexată și stenograma conținutului CD-ului.

Instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului, ținând cont de gradul de pericol social al faptei săvârșite, personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei, care atenuează sau agravează răspunderea, astfel considerând că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în condițiile izolării de societate.

De asemenea, instanța de apel a considerat că, prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și în așa mod corect a concluzionat, că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea pedepsei cu închisoare și executarea reală a acesteia.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către avocații Gligor V. și Buliga I. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, rejudecare cauzei prin care inculpatul să fie achitat pe motiv că acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii.

În motivarea recursurilor, recurenții Gligor V. și Buliga I. au invocat argumente identice cu cele invocate în apel, subsidiar menționând că instanța de apel s-a expus superficial ori nu s-a expus nici într-un mod asupra argumentelor invocate.

În drept, recurenții își întemeiază recursurile declarate în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 9) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, solicitând respingerea acestora ca inadmisibile, deoarece instanțele de fond au analizat obiectiv probele prezentate, hotărârea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare, totodată corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Din cuprinsul recursurilor declarate de către apărătorii inculpatului se reține că aceștia invocă ca temei de drept pct. 6), 8) și 9) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii; acțiunile inculpatului nu au întrunit elementele infracțiunii; inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală.*

Cu referire la cele invocate de recurenți și reieșind din jurisprudența constantă a Curții Europene, Colegiul penal reiterează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele

obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în prezenta cauză. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs specifică, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelurilor declarate, precum și motivele adoptării soluției date.

La fel, Colegiul penal reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă că sentința urmează a fi menținută, din considerentele expuse pe larg în partea descriptivă a deciziei adoptate. Respectiv, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recurs invocate de recurenți privitor la chestiunea de apreciere a probelor, Colegiul remarcă că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de către instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de prima instanță și cea de apel, corectitudinea condamnării inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii imputate.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs. Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurenți, Colegiul, verificând materialele dosarului, consideră că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, și totodată fiind just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată.

Referitor la criticile privitor la episodul cu partea vătămată Mahu L. potrivit căruia partea apărării invocă că urma să fie aplicat art. 326 Cod penal, Colegiul penal reține că, atunci când influența făptuitorului asupra persoanei publice, persoanei cu funcție de demnitate publică, persoanei publice străine sau funcționarului internațional nu este reală, ci numai afirmată de făptuitor, această influență trebuie să îndeplinească și condițiile definite de legiuitor prin expresia "*susține că are influență*". Cu alte cuvinte, această influență trebuie să fie posibilă și credibilă, nu însă o pretinsă influență ce apare irealizabilă sau absurdă, imposibil de a exista și a avea efect. Dacă

influența nu este posibilă (atât în sensul efectuării, cât și al finalității), fapta nu va putea fi calificată în baza art. 326 Cod penal, în asemenea cazuri, cele săvârșite vor reprezenta una dintre infracțiunile prevăzute la art. 189 sau 190 Cod penal.

Totodată Colegiul menționează, că în cadrul cercetării judecătorești s-a confirmat prin probe concludente și pertinente (expuse la **pct. 5** al prezentei decizii), faptul că inculpatul de la bun început a avut scopul să intre în posesia banilor prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece din materialele cauzei rezultă că inculpatul nu a încercat să o angajeze pe Mahu V., mai mult acesta pentru a o induce în eroare pe partea vătămată i-a spus lui Mahu V. să scrie cerere de angajare, după care să o transmită lui. Astfel, după începerea urmăririi penale cererea menționată nu a fost depistată în cadrul spitalului din Fălești fapt ce demonstrează că inculpatul nu avea careva influență asupra a careva angajați ai instituției medicale.

În continuare, instanța de recurs statuează, că primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată conform art. 190 Cod penal, doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat. Acest fapt se confirmă și prin modalitatea în care inculpatul a restituit banii timp de doi ani, or inculpatul din momentul primirii sumei a avut intenția de a-i folosi în alte scopuri personale decât cel destinat, astfel mereu găsind diferite scuze sau solicitând ca Mahu V. să scrie cerere de angajare, având drept scop a se eschiva de la onorarea angajamentului.

În virtutea considerentelor expuse mai sus, de fapt, în cauză nu au fost comise erori de drept, invocate prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deci nu persistă temeiuri de casare a soluției adoptate și în consecință Colegiul penal concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, această instanță a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, dând răspuns la toate argumentele invocate de recurenți.

Totodată, instanța de recurs consideră că, în prezenta speță nu și-a găsit confirmarea nici temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în ce privește vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

La analiza prezenței temeiului de casare invocat și anume – *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde*. Așadar, temeiul pentru recurs invocat, în cauza supusă judecării este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

Analizând textele hotărârilor judecătorești atacate instanța de recurs consideră, că, motivele invocate de recurenți nu sânt aplicabile din punct de vedere al prezentei erorii de drept, ce ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești adoptate în această cauză.

În viziunea Colegiului penal, instanța de apel judecând apelurile declarate în speța dată, a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și cercetate de instanța de apel, care s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel.

Din studiul hotărârilor judecătorești, în prezenta speță, se constată că, concluziile instanțelor de judecată privind vinovăția inculpatului în săvârșirea escrocheriei, au fost bazate pe cumulul de probe enunțat în punctul 5. al prezentei decizii. Așa cum reiese în mod evident din lucrările dosarului, prima instanță a dat deplină eficiență probelor cercetate, evaluându-le în mod unitar și evidențiind aspectele concordante ce confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii ce i-a fost imputată prin rechizitoriu. La fel, reieșind din analiza textuală a deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit constată că și această instanță a respectat această obligație, apreciind în mod obiectiv atât declarațiile martorilor, inculpatului, cât și alte probe cercetate și verificate în cadrul ședinței de judecată.

După cum rezultă din textul deciziei, instanța de apel a descris conținutul acestor probe în modul în care martorii și părțile vătămate au relatat informațiile cunoscute de ei și care întemeiat au permis de a conchide vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, făcând o apreciere obiectivă și corectă a tuturor probelor.

De altfel, Colegiul reiterează că, indiscutabil, chestiunea cu privire la aprecierea probelor dată de instanțele ierarhic inferioare, care este invocată de recurenți, ține de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea ei este de competența instanțelor de fond.

La capitolul incidenței temeiului invocat de recurent și prevăzut de pct. 9) alin. (1) art. 427 Codul de procedură penală, Colegiul penal relevă că, condiția esențială pentru tragerea persoanei la răspundere penală constă în aceea că fapta imputată să fie prevăzută de legea penală ca infracțiune. Totodată, acest motiv de casare poate fi aplicat și în cazul când la momentul săvârșirii fapta a fost prevăzută de lege ca infracțiune, însă la momentul examinării în recurs a încetat a mai fi considerată ca infracțiune, fiind exclusă din codul penal, fiindcă nu se poate dispune condamnarea pentru o faptă neîncriminată de lege și nu poate exista pedeapsă fără infracțiune.

În viziunea Colegiului penal, în prezenta speță temeiul invocat de către recurent nu este incident ca motiv de casare a hotărârilor judecătorești atacate, deoarece fapta imputată inculpatului este prevăzută de legea penală ca infracțiune și anume conform art. 190 alin. (5) Cod penal, ca – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere și înșelăciune, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*. De asemenea, instanța de recurs menționează că fapta săvârșită de către inculpat nu a fost dezincriminată, neîncetând a mai fi infracțiune și nu a fost exclusă din Codul penal. Prin urmare, instanța de recurs constată că inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care este prevăzută de legea penală a Republicii Moldova.

Prin urmare, având în vedere și jurisprudența constantă a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului

ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

Generalizând cele expuse mai sus, Colegiul penal, apreciază ca juste concluziile instanței de apel, privind constatarea vinovăției inculpatului Bușovschii R. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Din considerentele expuse, Colegiul penal concluzionează că recursurile declarate sânt neîntemeiate și urmează a fi respinse ca vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocații Gligor Vadim și Buliga Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 aprilie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Bușovschii Roman Oleg**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 23 martie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie